

REGERINGEN

Regeringsbeslut I 1

2011-05-12

A2011/2209/ARM

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

Uppdrag om särskilda förebyggande insatser för kvinnors arbetsmiljö

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Arbetsmiljöverket att utveckla och genomföra särskilda insatser med syfte att förebygga att kvinnor slås ut från arbetslivet på grund av arbetsmiljörelaterade problem. Fokus ska ligga på att förebygga förslitningsskador på grund av felaktig arbetsbelastning. Satsningen ska omfatta kunskapsinhämtning, information, utbildning av inspektörer samt genomförande av en nationell tillsynsaktivitet.

För att ta till vara befintlig kunskap inom området ska Arbetsmiljöverket i lämpliga delar samråda med Försäkringskassan, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) samt forskare inom området.

Uppdraget ska genomföras under perioden 2011–2014. Resultaten från insatserna ska därefter på lämpligt sätt integreras i Arbetsmiljöverkets ordinarie verksamhet.

För uppdraget får Arbetsmiljöverket disponera högst 20 500 000 kronor, varav 4 000 000 kronor under 2011, 5 000 000 kronor under 2012, 7 500 000 kronor under 2013 och 4 000 000 kronor under 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13, anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 2.

Arbetsmiljöverket ska senast den 15 mars 2012 lämna en lägesrapport till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet). I lägesrapporten ska genomförda aktiviteter samt plan för det fortsatta arbetet redovisas. Vidare ska Arbetsmiljöverket senast den 15 januari 2014 lämna en rapport till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet). Denna rapport ska innehålla en redovisning

av genomförda åtgärder samt resultat från den nationella tillsynsaktiviteten. En slutrapport ska lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet) senast den 1 mars 2015. Slutrapporten ska innehålla redovisning av genomförda aktiviteter, utvärdering av resultat och en beskrivning av hur erfarenheterna från satsningen kommer att omhändertas i Arbetsmiljöverkets ordinarie verksamhet. I slutrapporten ska också redovisas hur medlen har använts.

Bakgrund

Bra arbetsmiljö är en viktig faktor för att fler människor ska få möjlighet att kunna arbeta längre och utan risker för ohälsa, det gäller både kvinnor och män.

Den sjukfrånvaro som uppges vara arbetsrelaterad har under senare år kraftigt minskat, dock kvarstår att kvinnor svarar för en större andel av sjukfrånvaron än män. Kvinnor har totalt sett ett ohälsotal som är 45 procent högre än männens (ohälsotalet är ett sammanfattande tal för hela sjukförsäkringens volym). Det är också fler kvinnor än män som av hälsoskäl tvingas avsluta sitt arbetsliv i förtid. Det innebär då också lägre pension och otryggare ålderdom till följd av högre grad av sjukdom och sämre ekonomiska förhållanden. Detta är problematiskt ur ett jämställdhetsperspektiv och insatser som kan minska kvinnors sjukfrånvaro är därför angelägna.

Utslitning på grund av tungt arbete, ensidiga arbetsrörelser och påfrestande arbetsställningar svarar för en stor del av den arbetsrelaterade ohälsan och sjukfrånvaron. Hos både män och kvinnor dominerar belastningsskador bland arbetssjukdomar.

Trots att den fysiska arbetsmiljön stadigt förbättrats kvarstår avsevärda problem. Det gäller bland annat inom vissa kvinnodominerade yrken och branscher som exempelvis vård och omsorg. Arbetsmiljöverket rapporterar att under de senaste åren har yrkesgrupperna undersköterska, vårdbiträde och lagerassistent passerat maskinoperatör som de yrken bland kvinnor som har högst antal anmälda olyckor. Försäkringskassan redovisar i en studie (Socialförsäkringsrapport 2010:17, Sjukskrivning i olika yrken) att anställda inom offentlig sektor, främst inom kommunala verksamheter som vård, skola och omsorg, är kraftigt överrepresenterade bland de långvarigt sjukskrivna. Det finns i befintliga statistikällor en god bild av hur risker för besvär fördelar sig på olika yrken och branscher och det ger förutsättningar att rikta insatser till områden där behovet är störst. Det finns också en omfattande kunskap genom forskningen om ergonomiska belastningsproblem, hur de uppstår och hur de kan förebyggas. Dessa kunskaper behöver i högre grad omsättas i praktisk tillämpning.

Uppdraget till Arbetsmiljöverket ska leda till en allmänt ökad kunskap om kvinnors arbetsmiljö och bättre metoder för att i tillsynsarbetet uppmärksamma risker för belastningsskador. Det förväntas ha positiva effekter för såväl kvinnors som mäns arbetsmiljö.

På regeringens vägnar

Hillevi Engström

Marie Åkhagen

Kopia till
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/JÄM
Socialdepartementet/SF
Socialdepartementet/ VS
Försäkringskassan
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS)
Kammarkollegiet